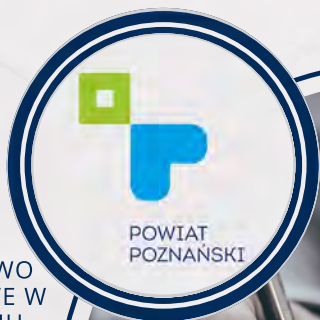

STAROSTWO
POWIATOWE W
POZNANIU

POWIAT
POZNAŃSKI

FUNDACJA
EXPERTO PRO BONO

POZNAJ SWOJE PRAWA

PORADNIK Z ZAKRESU PRAWA CYWILNEGO

PRZEDAWNIEŃ ROSZCZEŃ, RĘKOJMIA ZA WADY RZECZY SPRZEDANEJ,
DZIEDZICZENIE, ROZWÓD, MAŁŻENSKA WSPÓLNOŚĆ MAJĄTKOWA

Niniejszy poradnik został przygotowany w ramach zadania publicznego w zakresie prowadzenia w 2021 roku punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie powiatu poznańskiego we współpracy z **Fundacją Rozwoju Świadomości Obywatelskiej Experto Pro Bono** finansowanego ze środków budżetowych **Powiatu Poznańskiego** w ramach dotacji z budżetu państwa.

www.fundacjaepb.pl

PRZEDAWNIEŃ ROSZCZEŃ

W dniu 9 lipca 2018 roku weszła w życie nowelizacja kodeksu cywilnego o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw. Wprowadza ona rewolucję w zakresie okresów przedawnienia roszczeń. Najistotniejszą jej kwestią jest wprowadzenie zasady badania przez sąd z urzędu roszczenia pod kątem jego przedawnienia, co ma bardzo duże znaczenie, zarówno z punktu widzenia dłużnika jak i wierzyciela dochodzącego należności. Dotychczas w przypadku, gdy dłużnik nie podniósł zarzutu przedawnienia w toku postępowania sądowego, czy też w sprzeciwie od nakazu zapłaty lub wyroku zaocznego, orzeczenie takie stawało się prawomocne. Od tego momentu dłużnik nie mógł powoływać się na ich przedawnienie, a okres przedawnienia biegł na nowo. W przypadku uprawomocnienia się nakazu zapłaty bądź wyroku dłużnik zostawał obciążony kosztami procesu, a wierzyciel mógł dochodzić należności przed komornikiem sądowym. Od wejścia w życie nowelizacji sąd bada przedawnienie roszczenia z urzędu, a w przypadku stwierdzenia przedawnienia powództwo zostanie oddalone, wierzyciel natomiast obciążony zostanie kosztami procesu. Dodatkowo to wierzyciel będzie musiał wykazać w pozwie, iż przysługująca mu wierzytelność nie została przedawniona. Jednakże, zgodnie z nową regulacją art. 117¹ Kodeksu Cywilnego w wyjątkowych przypadkach sąd będzie mógł, po rozważeniu interesów stron, nie uwzględnić upływu terminu przedawnienia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi, jeżeli wymagają tego względy słuszności. Treść powyższego przepisu jednak jest nie precyzyjna i trudno jest aktualnie stwierdzić, w jakich sytuacjach sądy będą go stosowały, linia orzecznictwa w tym zakresie się dopiero ukształtuje. Kontrowersję może wzbudzać fakt, iż sądy będą mogły nie uwzględnić przedawnienia na podstawie powyższego przepisu jedynie wobec konsumenta, co stawia konsumenta w trudniejszej sytuacji niż np. przedsiębiorcę, wobec którego przepis ten nie będzie miał zastosowania.

Kolejną istotną kwestią wprowadzoną przez nowelizację kodeksu cywilnego jest skrócenie okresów przedawnienia. Najdłuższy stosowany 10 letni okres przedawnienia został skrócony do 6 lat. Ustawodawca przewidział ponadto inny sposób ustalenia dnia, w którym roszczenie się przedawnia. Zgodnie z nowelizacją roszczenie nie przedawnia się na dzień upływu przedawnienia, ale przyjmowany jest ostatni dzień roku kalendarzowego, w którym upływa termin przedawnienia. Przykładowo dotychczas, jeżeli wierzytelność stała się wymagalna 1 czerwca 2015 roku, a okres jej przedawnienia wynosił 3 lata przedawnieniu uległa ona z upływem 1 czerwca 2018 roku, na gruncie obecnie obowiązujących przepisów ulegnie ona przedawnieniu z upływem 31 grudnia 2018 roku.

Podobne rozwiązanie ustawodawca przyjął, co do roszczeń stwierdzonych prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczeń stwierdzonych ugodą zawartą przed sądem albo sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd. Dotychczas okres przedawnienia takich roszczeń wynosił lat 10 obecnie natomiast został on skrócony do 6 lat.

Przepisy zmienione nowelizacją mają zastosowanie do roszczeń powstałych przed jej wejściem w życie, jeżeli przedawnienie przysługujące przeciwko konsumentowi. Natomiast, co do roszczeń związanych z przedawnienie, przysługujących konsumentom powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, znajdują zastosowanie dotychczasowe przepisy o terminach przedawnienia. Zatem najprościej rzecz ujmując w przypadku roszczeń przedsiębiorcy np. banku lub firmy windykacyjnej przeciw konsumentowi stosujemy przepisy zmienione nowelizacją, natomiast w przypadku roszczeń konsumenta przeciwko przedsiębiorcy stosujemy przepisy dotychczasowe.

Należy jednak pamiętać, że w przypadku wszczętych już postępowań sądowych nawet, jeżeli dotyczą one konsumenta (pозew został złożony przed 9 lipca 2018 roku) stosuje się przepisy dotychczasowe. Zatem aby uchylić się od zapłaty konieczne jest podniesienie zarzutu przedawnienia w terminie 14 dni od daty doręczenia nakazu zapłaty. Firmy windykacyjne po rozpoczęciu prac przez parlament nad nowelizacją masowo kierowały sprawy przedawnione na drogę postępowania Sądowego, aby uzyskać tytuły wykonawcze na gruncie dotychczas obowiązujących przepisów.

RĘKOJMIA ZA WADY RZECZY SPRZEDANEJ

Rękojmia obok gwarancji stanowi podstawę dochodzenia roszczeń nabywcy rzeczy sprzedanej wobec sprzedającego. Podstawową różnicą między rękojmią, a gwarancją jest to, że z tytułu rękojmi sprzedający odpowiada z mocy samego prawa, inaczej niż w przypadku gwarancji, która uzależniona jest jedynie od woli sprzedającego i nie jest obligatoryjna. W praktyce gwarancja udzielana jest w drodze umowy lub przez złożenie stosownego oświadczenia woli przez sprzedającego, producenta lub importera rzeczy. Zazwyczaj udzielenie gwarancji dokonywane jest przez wydanie kupującemu karty gwarancyjnej. Ponadto w przypadku gwarancji to gwarant decyduje o tym, w jakich przypadkach gwarancja będzie uwzględniana i co będzie ona obejmowała oraz na jaki okres będzie udzielona. Jednakże w przypadku braku wskazania okresu obowiązywania gwarancji w umowie lub oświadczeniu gwaranta wynosi ona dwa lata od dnia wydania towaru. Warto również zaznaczyć, że gwarancja obejmuje jedynie odpowiedzialność za wady fizyczne rzeczy. Nie stanowi ona natomiast podstawy odpowiedzialności sprzedawcy za wady prawne rzeczy.

W przypadku rękojmi Sprzedawca jest odpowiedzialny względem kupującego, zarówno za wady fizyczne jak i prawne rzeczy sprzedanej. Zgodnie z art. 556¹ kodeksu cywilnego - wada fizyczna rzeczy polega na niezgodności rzeczy sprzedanej z umową. Z niezgodnością rzeczy sprzedanej z umową mamy do czynienia w sytuacji, gdy rzecz sprzedana:

- nie ma właściwości, które rzecz tego rodzaju powinna mieć ze względu na cel w umowie oznaczony albo wynikający z okoliczności lub przeznaczenia,
- nie ma właściwości, o których istnieniu sprzedawca zapewnił kupującego, w tym przedstawiając próbkę lub wzór,

- nie nadaje się do celu, o którym kupujący poinformował sprzedawcę przy zawarciu umowy, a sprzedawca nie zgłosił zastrzeżenia, co do takiego jej przeznaczenia,
- została kupującemu wydana w stanie niezupełnym.

Rzecz sprzedana obciążona jest natomiast wadami prawnymi, jeżeli:

- sprzedawca nie jest właścicielem rzeczy,
- rzecz jest zabezpieczona w postępowaniu karnym, jako dowód,
- rzecz jest objęta zakazem zbywania wydanym w postępowaniu zabezpieczającym,
- rzecz ma wady prawne wynikające z ich obciążenia prawem osoby trzeciej to np. przysługują, do niej prawa pierwokupu, odkupu roszczenia ujawnione w księdze wieczystej.

Zatem rzecz sprzedana posiada wady fizyczne, jeżeli nie działa w taki sposób, w jaki powinna działać zgodnie z zapewnieniami producenta bądź sprzedawcy lub też w trakcie użytkowania ujawnia się jej wady, o których kupujący nie wiedział w dniu zakupu.

Sprzedawca jest zwolniony od odpowiedzialności z tytułu rękojmi, jeżeli kupujący wiedział o wadzie w chwili zakupu. Z wadami prawnymi rzeczy mamy natomiast do czynienia w sytuacji, kiedy sprzedający nie jest właścicielem rzecz, bądź jest ona obciążona prawami osób trzecich lub jest zabezpieczona, jako dowód w postępowaniu karnym.

Jeżeli rzecz sprzedana ma wadę, kupujący może żądać obniżenia ceny, może też odstąpić od umowy lub żądać wymiany rzeczy na wolną od wad albo usunięcia wady.

Sprzedawca odpowiada z tytułu rękojmi, jeżeli wada fizyczna zostanie stwierdzona przed upływem dwóch lat, a gdy chodzi o wady nieruchomości – przed upływem pięciu lat od dnia wydania rzeczy kupującemu. Roszczenie o usunięcie wady lub wymianę rzeczy sprzedanej na wolną od wad przedawnia się z upływem roku, licząc od dnia stwierdzenia wady.

DZIEDZICZENIE

Powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. Oznacza to że krąg spadkobierców określają przepisy prawa bądź wola spadkodawcy (zmarłego) wyrażoną w testamencie.

DZIEDZICZENIE USTAWOWE

Spadkobiercy ustawowi powoływani w pierwszej kolejności

W pierwszej kolejności powołane są do dziedziczenia spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek, dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi

nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku. Jeżeli dziecko spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadął, przypada jego dzieciom w częściach równych

Spadkobiercy ustawowi powoływani w drugiej kolejności

W braku zstępnych spadkodawcy (dzieci, wnuki, prawnuki itd.) powołani są do dziedziczenia spadku jego małżonek i rodzice. Udział spadkowy każdego z rodziców, które dziedziczy w zbiegu z małżonkiem spadkodawcy, wynosi jedną czwartą całości spadku. Jeżeli ojcostwo rodzica nie zostało ustalone, udział spadkowy matki spadkodawcy, dziedziczącej w zbiegu z jego małżonkiem, wynosi połowę spadku. W braku zstępnych i małżonka spadkodawcy cały spadek przypada jego rodzicom w częściach równych. Jeżeli jedno z rodziców spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku (dnia śmierci spadkodawcy), udział spadkowy, który by mu przypadął, przypada rodzeństwu spadkodawcy w częściach równych. Jeżeli którekolwiek z rodzeństwa spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku pozostawiając zstępnych, udział spadkowy, który by mu przypadął, przypada jego zstępnym. Jeżeli jedno z rodziców nie dożyło otwarcia spadku i brak jest rodzeństwa spadkodawcy lub ich zstępnych, udział spadkowy rodzica dziedziczącego w zbiegu z małżonkiem spadkodawcy wynosi połowę spadku.

Dziedziczenie rodziców w zbiegu z rodzeństwem

Udział spadkowy małżonka, który dziedziczy w zbiegu z rodzicami, rodzeństwem i zstępnymi rodzeństwa spadkodawcy (dzieci, wnuki itd.), wynosi połowę spadku. W braku zstępnych spadkodawcy, jego rodziców, rodzeństwa i ich zstępnych, cały spadek przypada małżonkowi spadkodawcy.

Dziedziczenie przez dziadków

W braku zstępnych, małżonka, rodziców, rodzeństwa i zstępnych rodzeństwa spadkodawcy cały spadek przypada dziadkom spadkodawcy; dziedziczą oni w częściach równych. Jeżeli któreś z dziadków spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadął, przypada jego zstępnym.

DZIEDZICZENIE TESTAMENTOWE

Testamenty zwykłe:

Testament sporządzony własnoręcznie - spadkodawca może sporządzić testament w ten sposób, że napisze go w całości pismem ręcznym, podpisze i opatry datą.

Testament notarialny - testament może być sporządzony w formie aktu notarialnego przez notariusza.

Testament urzędowy - spadkodawca może sporządzić testament także w ten sposób, że w obecności dwóch świadków oświadczy swoją ostatnią wolę ustnie wobec wójta (burmistrza, prezydenta miasta), starosty, marszałka województwa, sekretarza powiatu albo gminy

lub kierownika urzędu stanu cywilnego. Oświadczenie spadkodawcy spisuje się w protokole z podaniem daty jego sporządzenia. Protokół odczytuje się spadkodawcy w obecności świadków. Protokół powinien być podpisany przez spadkodawcę, przez osobę, wobec której wola została oświadczona, oraz przez świadków. Jeżeli spadkodawca nie może podpisać protokołu, należy to zaznaczyć w protokole ze wskazaniem przyczyny braku podpisu.

Testamenty szczególne:

Sporządzenie i stwierdzenie treści testamentu ustnego - Jeżeli istnieje obawa rychłej śmierci spadkodawcy albo jeżeli wskutek szczególnych okoliczności zachowanie zwykłej formy testamentu jest niemożliwe lub bardzo utrudnione, spadkodawca może oświadczyć ostatnią wolę ustnie przy jednoczesnej obecności co najmniej trzech świadków. Treść testamentu ustnego może być stwierdzona w ten sposób, że jeden ze świadków albo osoba trzecia spíše oświadczenie spadkodawcy przed upływem roku od jego złożenia, z podaniem miejsca i daty oświadczenia oraz miejsca i daty sporządzenia pisma, a pismo to podpiszą spadkodawca i dwaj świadkowie albo wszyscy świadkowie. W wypadku gdy treść testamentu ustnego nie została w powyższy sposób stwierdzona, można ją w ciągu sześciu miesięcy od dnia otwarcia spadku stwierdzić przez zgodne zeznania świadków złożone przed sądem. Jeżeli przesłuchanie jednego ze świadków nie jest możliwe lub napotyka trudne do przezwyciężenia przeszkody, sąd może porzesać na zgodnych zeznaniach dwóch świadków.

Testament podróży - podczas podróży na polskim statku morskim lub powietrznym można sporządzić testament przed dowódcą statku lub jego zastępcą w ten sposób, że spadkodawca oświadcza swą wolę dowódcy statku lub jego zastępcy w obecności dwóch świadków; dowódca statku lub jego zastępca spíše wolę spadkodawcy, podając datę jej spisania, i pismo to w obecności świadków odczytuje spadkodawcy, po czym pismo podpisują spadkodawca, świadkowie oraz dowódca statku lub jego zastępca. Jeżeli spadkodawca nie może podpisać pisma, należy w piśmie podać przyczynę braku podpisu spadkodawcy. Jeżeli zachowanie tej formy nie jest możliwe, można sporządzić testament ustny.

Testament szczególny traci moc z upływem sześciu miesięcy od ustania okoliczności, które uzasadniały niezachowanie formy testamentu zwykłego, chyba że spadkodawca zmarł przed upływem tego terminu. Bieg terminu ulega zawieszeniu przez czas, w ciągu którego spadkodawca nie ma możliwości sporządzenia testamentu zwykłego.

ZACHOWEK

Zstępny (dzieci, wnuki, prawnuki itd.), małżonkowi oraz rodzicom spadkodawcy, którzy byliby powołani do spadku z ustawy, należy się połowa wartości tego udziału, który by mu przypadła przy dziedziczeniu ustawowym. Jeżeli uprawniony jest trwale niezdolny do pracy albo jeżeli zstępny uprawniony jest małoletni - dwie trzecie wartości udziału spadkowego, który by mu przypadła przy dziedziczeniu ustawowym. Jeżeli uprawniony nie otrzymał należnego mu zachowku bądź w postaci uczynionej przez spadkodawcę darowizny, bądź w postaci powołania do spadku, bądź w postaci zapisu, przysługuje mu przeciwko

spadkobiercy roszczenie o zapłatę sumy pieniężnej potrzebnej do pokrycia zachowku albo do jego uzupełnienia.

ROZWÓD

Kiedy można uzyskać rozwód ?

Sąd rozwiąże małżeństwo poprzez rozwód jeżeli pomiędzy małżonkami nastąpił zupełny i trwały rozkład pożycia małżeńskiego. Sąd odmówi jednak rozwiązania małżeństwa jeżeli wskutek niego miałyby ucierpieć dobro wspólnych małoletnich dzieci.

Z trwałym i zupełnym rozkładem pożycia małżeńskiego mamy do czynienia w sytuacji jeżeli pomiędzy małżonkami wygasły wszelkie więzy takie jak więzy duchowe, fizyczne i gospodarcze. Jednakże rozwód jest również dopuszczalny w sytuacji jeżeli pomiędzy małżonkami istnieje ciągle więź gospodarcza, a pozostałe więzy wygasły, np. kiedy małżonkowie z przyczyn ekonomicznych ciągle zamieszkują we wspólnym mieszkaniu, a spowodowane jest to np. brakiem możliwości zamieszkania w oddzielnych mieszkaniach z uwagi na sytuację materialną małżonków.

Rozwód z orzeczeniem o winie lub bez orzeczenia, a obowiązek alimentacyjny wobec małżonków

Orzekając rozwód sąd orzeka także, czy i który z małżonków ponosi winę rozkładu pożycia. Jednakże na zgodne żądanie małżonków sąd zaniecha orzekania o winie. W tym wypadku następują skutki takie, jak gdyby żaden z małżonków nie ponosił winy.

Małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia i który znajduje się w niedostatku, może żądać od drugiego małżonka rozwiedzionego dostarczania środków utrzymania w zakresie odpowiadającym usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym zobowiązanego (obowiązek alimentacyjny wobec małżonka)

Jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczynić się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku.

Obowiązek dostarczania środków utrzymania małżonkowi rozwiedzionemu wygasa w razie zawarcia przez tego małżonka nowego małżeństwa. Jednakże gdy zobowiązanym jest małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za winnego rozkładu pożycia, obowiązek ten wygasa także z upływem pięciu lat od orzeczenia rozwodu, chyba że ze względu na wyjątkowe okoliczności sąd, na żądanie uprawnionego, przedłuży wymieniony termin pięcioletni.

O czym orzeka sąd przy rozwiązaniu małżeństwa przez rozwód ?

W wyroku orzekającym rozwód sąd rozstrzyga o władzy rodzicielskiej nad wspólnym małoletnim dzieckiem obojga małżonków i kontaktach rodziców z dzieckiem oraz orzeka, w jakiej wysokości każdy z małżonków jest obowiązany do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania dziecka (alimenty). Sąd uwzględni pisemne porozumienie małżonków o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej i utrzymywaniu kontaktów z dzieckiem po rozwodzie, jeżeli jest ono zgodne z dobrem dziecka. Rodzeństwo powinno wychowywać się wspólnie, chyba że dobro dziecka wymaga innego rozstrzygnięcia (tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach)

W przypadku braku porozumienia małżonków co do sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej - Sąd uwzględniając prawo dziecka do wychowania przez oboje rodziców, rozstrzyga o sposobie wspólnego wykonywania władzy rodzicielskiej i utrzymywaniu kontaktów z dzieckiem po rozwodzie. Sąd może powierzyć wykonywanie władzy rodzicielskiej jednemu z rodziców, ograniczając władzę rodzicielską drugiego do określonych obowiązków i uprawnień w stosunku do osoby dziecka, jeżeli dobro dziecka za tym przemawia.

Jeżeli małżonkowie zajmują wspólne mieszkanie, sąd w wyroku rozwodowym orzeka także o sposobie korzystania z tego mieszkania przez czas wspólnego w nim zamieszkiwania rozwiedzionych małżonków. W wypadkach wyjątkowych, gdy jeden z małżonków swym rażąco nagannym postępowaniem uniemożliwia wspólne zamieszkiwanie, sąd może nakazać jego eksmisję na żądanie drugiego małżonka. Na zgodny wniosek stron sąd może w wyroku orzekającym rozwód orzec również o podziale wspólnego mieszkania albo o przyznaniu mieszkania jednemu z małżonków, jeżeli drugi małżonek wyraża zgodę na jego opuszczenie bez dostarczenia lokalu zamiennego i pomieszczenia zastępczego, o ile podział bądź jego przyznanie jednemu z małżonków są możliwe.

MAŁŻEŃSKA WSPÓLNOŚĆ MAJĄTKOWA

Z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków.

Do majątku wspólnego należą w szczególności:

- przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólnoty majątkowej przez oboje z małżonków lub przez jednego z nich - najprościej rzecz ujmując oznacza to że wszelkie poczynione zakupy przez każdego z małżonków w okresie trwania małżeństwa stanowią własność wspólną małżonków,
- pobrane wynagrodzenie za pracę zarobkową każdego z małżonków - nie ma tutaj znaczenia z jakiego tytułu małżonkowie osiągają dochody. Majątek wspólny małżonków stanowić będą zatem dochody uzyskiwane z tytułu zawartych umów o pracę, prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, gospodarstwa rolnego jak i z tytułu zawartych umów cywilno-prawnych jak np. umowa zlecenie. Do majątku wspólnego małżonków wchodzi także wynagrodzenie za okres przebywania na urlopie wypoczynkowym,

czy zasilek wychowawczy. Do majątku wspólnego małżonków należą również świadczenia emerytalne i rentowe małżonków. W tym miejscu zaznaczyć należy, iż do majątku wspólnego wchodzi wynagrodzenie przez każdego z małżonków już pobrane. Zatem majątku wspólnego nie będą stanowić wierzytelności z tytułu niewypłaconego wynagrodzenia oraz wyżej opisanych świadczeń,

- dochody z majątku wspólnego, jak również z majątku osobistego każdego z małżonków – oznacza to że dochody uzyskiwane np. z tytułu wynajmowania mieszkania będącego w posiadaniu choćby jednego małżonka i stanowiącego jego majątek osobisty stanowią będą majątek wspólny małżonków,

Do majątku osobistego małżonków należą w szczególności:

- przedmioty majątkowe nabyte przed powstaniem wspólności ustawowej – zatem majątek osobisty małżonka stanowią będą wszystkie rzeczy zakupione przed dniem zawarcia małżeństwa,
- przedmioty majątkowe nabyte przez dziedziczenie, zapis lub darowiznę, chyba że spadkodawca lub darczyńca inaczej postanowił,
- prawa majątkowe wynikające ze wspólności łącznej podlegającej odrębnym przepisom,
- przedmioty majątkowe służące wyłącznie do zaspokajania osobistych potrzeb jednego z małżonków
- prawa niezbywalne, które mogą przysługiwać tylko jednej osobie
- przedmioty uzyskane z tytułu odszkodowania za uszkodzenie ciała lub wywołanie rozstroju zdrowia albo z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę; nie dotyczy to jednak renty należnej poszkodowanemu małżonkowi z powodu całkowitej lub częściowej utraty zdolności do pracy zarobkowej albo z powodu zwiększenia się jego potrzeb lub zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość,
- wierzytelności z tytułu wynagrodzenia za pracę lub z tytułu innej działalności zarobkowej jednego z małżonków,
- przedmioty majątkowe uzyskane z tytułu nagrody za osobiste osiągnięcia jednego z małżonków,
- prawa autorskie i prawa pokrewne, prawa własności przemysłowej oraz inne prawa twórcy,
- przedmioty majątkowe nabyte w zamian za składniki majątku osobistego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.